

Володимир ШЛАПНСЬКИЙ
ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ ДІЛЯНКИ
ВЕРХОВИНА-ЯБЛУНИЦЯ

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, м. Львів,
e-mail igggk@mail.lviv.ua

Прояви вуглеводнів на денній поверхні і в свердловинах є прямою пошуковою ознакою нафтогазоносності. У минулому завдяки пошукам в місцях, де спостерігалися нафтогазопрояви в карпатському регіоні було відкрито низку родовищ (переважно нафтових), в тому числі таке родовище як Східницьке, де видобуто біля 4 млн тон нафти. Цю важливу пошукову ознаку і в наш час ігнорувати не слід. Особливу увагу треба приділити ділянкам, де зафіксовані не одиничні прояви, а скупчення виходів вуглеводнів на денній поверхні. Найвищі концентрації природних проявів вуглеводнів – прямих показників нафтогазоносності зафіксовані на декількох ділянках Карпат. Серед них великий інтерес представляє ділянка Верховина–Яблуниця в межиріччі Чорного і Білого Черемошів. Тут на площі приблизно 65 км². зафіксовано 46 пунктів з природними нафтогазопроявами (30 з рідкою нафтою, 11 із загуслою нафтою- битумом, у 5-ти пунктах породи мали відчутний запах нафти і в 4-х пунктах разом з нафтою відзначені прояви горючого газу), що складає 0,7 проявів/км². Дані прояви були відзначені і описані при проведенні геологічних зйомок на площах Жаб'є, Чорна Річка–Білий Черемош і Дихтинець – Сергії у кінці 40-х на початку 60-х років минулого століття.

Крім природних нафтогазопровів на даній ділянці задокументовані численні прояви в свердловинах. Так в структурно-пошукових свердловинах площі Жаб'є №№ 4, 5, 7, 7а, 8, 9, 12, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, неодноразово спостерігались примазки нафти по тріщинах пісковиків, алевролітів, аргілітів та мергелів. Відзначались плівки нафти на буровому розчині при бурінні свердловин та сильний бітумінозний запах в піднятому керні. У свердловині № 22-Жаб'є при випробуванні інтервалу 1300,4–1527,1 м отримано 4 т нафти з відкладів олігоцену. Добовий дебіт становив 1,2 м³/добу. Після розкриття олігоценових відкладів чорногорського піднасуву з глибини 778 м в свердловинах № 32 та 33-Жаб'є мали місце викиди глинистого розчину з газом. Відзначені нафтогазопрояви знаходяться в межах поширення здебільшого відкладів Скибового покриву (скиби Парашки, Зелем'янки і Рожанки). Втім, незважаючи на значну щільність нафтогазопровів на цій ділянці, сподіватись на відкриття родовищ вуглеводнів навіть із запасами 50 тис. тон нафти у флішовому чохла Скибового покриву не слід. Про це свідчить поперечний геологічний розріз (профіль), побудований на підставі матеріалів геологічної зйомки і бурових робіт по лінії свердловин 14-Космач Покутський – 1-Уторопи. Із розрізу і геологічної карти виводиться, що переважна більшість структур на ділянці є розкритими. Переважають стрімко залягаючі породи. Нечисленні параавтохтонні більш-менш екрановані невеликі складки також малоперспективні. Зокрема глибокі свердловини площі Космач Покутський

розкрили таку складку у тилувій лусці скиби Парашки. У результаті випробування свердловини № 2, яка розкрила складку в оптимальних умовах з олігоценових відкладів з інтервалу 3128–3055 м отримали короткочасний приплив нафти дебітом 800 л/добу.

Таким чином можна констатувати, що висока аномальна щільність нафтогазопроявів на даній ділянці обумовлена їх надходженням з глибини з під насуву Карпат зі структур Зовнішньої зони Передкарпатського прогину. На схематичній структурній карті південно – східної ділянки Карпат, побудованій по покрівлі юрських відкладів за даними сейсморозвідки (П. М. Шеремета, 1985–1994 рр.) і буріння за інтерпретацією І. Б. Вишнякова (2003), виділено низку перспективних структур. До ділянки Верховина–Яблуниця тяжіють дві структури Хоткевицька і Дихтинецька, ооконтурені в підвищених частинах ізогіпсами відповідно –5,7 і –5,4 км. Звертає на себе увагу те, що нафтопрояви зміщені від них на південний захід (особливо це помітно у випадку Дихтинецької складки), хоча, враховуючи, що вуглеводні правдоподібно мігрують до денної поверхні по площинах насувів, ситуація мала би бути зворотною. Тобто слід очікувати, що структури–постачальники вуглеводнів знаходяться дещо південніше смуги нафтогазопроявів.

При аналізі топографічної карти даної ділянки було зауважено присутність двох протяжних (до 8 км) поперечних до протягання Карпат вододільних ділянок, які розділяють притоки в одному випадку Чорного, а в другому Чорного і Білого Черемошів. Ці лінії віддалені одна від другої на 3 - 4 км і займають центральну частину ділянки. Це доволі рідкісне явище у Карпатах обумовлено якимось підняттям у фундаменті Карпат або наявністю поперечних розривних дислокацій. На додаток не слід також забувати, що саме поблизу смт. Верховина проходить вісь так званого гравітаційного мінімуму, з яким пов'язують промислову нафтогазоносність (при наявності пасток).

Все викладене дозволяє оцінювати дану ділянку як дуже перспективну, навіть незважаючи на великі глибини, на яких можуть бути локалізовані нафтогазонасичені горизонти.

За аналогією з Лопушніанським родовищем тут можуть бути зосереджені значні запаси вуглеводнів. Тому на ділянці Верховина–Яблуниця для уточнення місцеположення перспективних структур, слід провести деталізаційні сейсмічні дослідження.